

Főoldal > ... > Jogi Lépések Indítása > Hol És Hogyan? > Költségek > Italy

Költségek

Tartalomszolgáltató:

Olaszország

Olaszország

Ez az oldal az olaszországi bírósági eljárások költségeiről nyújt információkat.

Az ügyvédi munkadíjakra vonatkozó szabályozási keret

Ügyvédek

Olaszországban az ügyvédeknek csak egy kategóriája létezik, akik az ügyvédi kamarába történő felvételük alapján az eljárások összes típusában, minden bíróság előtt eljárhatnak, kivéve a magasabb szintű bíróságokat (a Semmítőszéket és az Államtanácsot – *Corte di Cassazione* és *Consiglio di Stato*), amelyek esetében további külön képesítés szükséges.

Az eljárási költségekre vonatkozó rendelkezéseket a következő jogszabályok tartalmazzák: a 2002. május 30-i 115. sz. köztársasági elnöki rendeletben említett, az eljárási költségekre vonatkozó törvényi és rendeleti rendelkezésekről szóló, egységes szerkezetbe foglalt törvény (*Testo Unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia* – TUSG) – amelyet legutóbb [a 2015. június 27-i 83. sz. törvényerejű rendelet](#) módosított, és amelyet módosításokat követően [a 2015. augusztus 6-i 132. sz. törvény](#) alakítottak át, amelyet [a 2015. szeptember 24-i 156. sz. törvényerejű rendelet](#) és [a 2015. december 28-i 208. sz. törvény](#) módosított –, valamint az ügyvédi hivatásról szóló új 247/2012. sz. törvény, amelyet kiegészített az [55/2014. sz. miniszteri rendelet](#) (amely a 140/2012. sz. miniszteri rendeletet váltotta fel), amely a 2012. december 31-i 247. sz. törvény 13. cikkének (6) bekezdése értelmében meghatározza az ügyvédi munkadíjak elszámolására vonatkozó szempontokat, és amely 2014. április 3-án lépett hatályba. Az 55/2014. sz. miniszteri rendeletben meghatározott díjakat később a 37/2018. és a 147/2022. sz. miniszteri rendelet módosította.

A szakmákról szóló 147/2012. sz. törvény – összhangban a korábbi elsődleges szabállyal (a módosításokat követően a 2012. március 24-i 27. sz. törvényre átalakított 2012. január 24-i 1. sz. törvényerejű rendelet 9. cikkével), amely eltörölte a szabályozott szakmákra vonatkozóan meghatározott díjakat, és hivatkozott azokra a szempontokra, amelyeket a felügyeletet gyakorló minisztérium rendeletben állapít meg (a bíróságok által) a szakembereknek fizetendő díjak meghatározására vonatkozóan – hivatkozik az Igazságügyi Minisztérium által „az Országos Ügyvédi Kamara (*Consiglio Nazionale Forense*) ajánlása alapján” két évente megállapított szempontokra.

A 247/2012. sz. törvény 13. cikke szabályozza a feladatok kiosztását és a díjak megállapítását:

- Az ügyvédek saját hasznukra is vállalhatnak szakmai megbízásokat.
- A feladatok ingyenesen is elvégezhetők.
- Az ügyvédet megillető munkadíjról általában írásban állapodnak meg az ügyvéd megbízásakor. A díjak szabad megállapodás tárgyát képezik: meg lehet állapodni átalányösszegű, időalapú díjakban – általában egy vagy több ügyre vonatkozóan, a szolgáltatások teljesítése és annak időtartama alapján –, egy-egy szakaszra vagy szolgáltatásra vonatkozó díjakban, egy adott tevékenység teljes időtartamára vonatkozó díjban, valamint az ügy értékének vagy a szolgáltatás igénybe vevője által megszerzhető összegnek egy adott százalékában, azonban a díjaknak nem kell pusztán az érintett vagyontárgyak értékén alapulniuk.
- Tilos olyan megállapodást kötni, amely alapján az ügyvéd díja részben vagy egészben abból áll, hogy részesedést kap a szóban forgó szolgáltatás vagy jogvita tárgyát képező vagyonból.
- Az ügyvédek az átláthatóság elvének megfelelően kötelesek tájékoztatni az ügyfeleiket az adott feladat

összetettségről, valamint kötelesek minden releváns információt megadni nekik arról, hogy a megbízás létrejöttétől annak befejezéséig milyen díjak merülhetnek fel; az ügyvédek kérésre kötelesek írásban tájékoztatni az ügyfelet az adott szolgáltatás nyújtásának várható költségeiről, melynek során meg kell különböztetniük a díjakat, a költségeket – az átalányösszegeket is beleértve – és az ügyvédi munkadíjat.

- Az Igazságügyi Minisztérium által az Országos Ügyvédi Kamara (*Consiglio Nazionale Forense - CNF*) kérésére két évente kiadott rendeletben meghatározott szempontok alkalmazandók a következő esetekben: ha a megbízási szerződés megkötésekor vagy azt követően nem kerül sor a díjazás írásbeli rögzítésére; minden olyan esetben, amelyben a felek nem állapodnak meg a díjazásról; a bírósági felszámolási eljárás során; azokban az esetekben, amikor a szakmai szolgáltatást harmadik személyek érdekében végzik; és a jogszabályban előírt hivatalos szolgáltatások esetében.
- Ha egy bírósági vagy választottbírói eljárás tárgyát képező jogvita – bármilyen formában megkötött – egyezséggel zárul, a felek egyetemlegesen felelnek az azon ügyvédeknek járó díjak és költségek megfizetéséért, akik az elmúlt három évben szakmai tevékenységet végeztek az ügyben, és akiknek a díjait, illetve költségeit még nem fizették ki, kivéve, ha a felek kifejezetten lemondanak a szolidaritás előnyéről.
- Ha az ügyvéd és az ügyfél nem tud megállapodni, bármelyikük megkeresheti a helyi ügyvédi kamarát annak érdekében, hogy megpróbáljanak megoldást találni a helyzetre.
- Ha nem sikerül megállapodniuk, az Országos Ügyvédi Kamara a tagja kérésére állásfoglalást adhat ki arról, hogy megalapozott-e az ügyvéd elvégzett munkával kapcsolatos követelése.
- Az ügyvédek a szakmai szolgáltatásaikért járó munkadíjon felül a készkiadásokra vonatkozó átalánydíjra is jogosultak, valamint meg kell téríteni a részükre a ténylegesen felmerült költségeket és minden olyan díjat és illetéket, amelyet az ügyfelek javára megelőlegeztek; ezeket az összegeket az ügyfeleknek kell megfizetniük – ha erről szerződésben megállapodtak –, vagy azokat bírósági felszámolási eljárás keretében kell megtéríteni.

2014. április 3-tól tehát minden kifizetés a fent említett 55/2014. sz. miniszteri rendelet rendelkezései szerint történik. Az itt meghatározott új szempontok nem az ügyvéd által elvégzett egyes tevékenységeken (telefonhívások, dokumentumok megvizsgálása, tárgyalások, meghallgatások stb.) alapulnak, hanem az eljárás szakaszain (mind a polgári, mind a büntetőeljárások esetében). Az eljárás egyes szakaszaira vonatkozóan előre meghatároztak egy átlagos értéket, amelyet a bíró az adott körülmények (az ügy jellege, összetettsége és súlyossága, az elvégzett munka értéke, a szolgáltatásnyújtás sürgőssége, az ideiglenes intézkedések alkalmazása stb.) alapján és az illetékes bíróságtól függően – százalékosan kifejezett összegekkel – növelhet vagy csökkenthet.

[A 147/2022. sz. miniszteri rendeletben rögzített díjazás \(1 620 KB\)](#)

A „járulékos díjakat” a kiszámított vagy a megállapodás szerinti díjhoz adják hozzá.

A járulékos díjak a következők:

- kifizetések (az igazolt készkiadások),
- általános költségtérítés (az 55/2014. sz. miniszteri rendelet 2. cikke szerint 15%),
- utazási költségek (az 55/2014. sz. miniszteri rendelet 27. cikke szerint: szállásköltségek + 10%, valamint minden megtett kilométer után kilométerpénz, amely az üzemanyagköltség 1/5-ének felel meg),
- 4%-os társadalombiztosítási járulék (C.N.P.A. – az ügyvédek nyugdíjjáruléka) és
- 22%-os HÉA (a 98/2011. sz. törvény alapján 2013. október 1-jétől megemelt HÉA).

Járulékos költségek: ha az ügyvédnek utaznia kell, és szállásra van szüksége, a szállásköltségek 10%-a, valamint az ingázás költségei, ha ahhoz saját gépjárművét használta.

Fix költségek

Fix költségek a polgári eljárásban

A peres felek fix költségei a polgári eljárásban

Saját ügyvédje költségeinek fedezése mellett a polgári eljárásokban minden peres fél maga viseli a saját irataival és az eljáráshoz szükséges egyéb iratokkal kapcsolatos költségeket, ha törvény vagy a bíróság úgy rendelkezik, hogy azokat az adott félnek kell megfizetnie (a perköltségekre vonatkozó rendelkezések egységes

szerkezetbe foglalt szövegről szóló törvény 8. cikke).

Mi minősül eljárási költségnek?

Polgári eljárások esetében a következő illetékek alkalmazandók:

Általános illeték: a 115/2002. sz. elnöki rendelet 9. és azt követő cikkei: ez az összeg az eljárás tárgyának az értékétől függően változik (43 euro a legfeljebb 1100 euro értékű eljárások, valamint a kötelező társadalombiztosítással és segélyekkel kapcsolatos jogviták és egyéb különleges eljárások esetében, 98 euró az 1100 eurót meghaladó, legfeljebb 5200 euró értékű eljárások, valamint a nemperes eljárások és egyéb különleges eljárások esetében; 237 euró az 5200 eurót meghaladó, legfeljebb 26 000 euró értékű eljárások, valamint a békebíró kizárólagos hatáskörébe tartozó, meghatározhatatlan értékű peres eljárások esetében; 518 euro a 26 000 eurót meghaladó, legfeljebb 52 000 euro értékű eljárások, valamint a meghatározhatatlan értékű polgári eljárások esetében, 759 euro az 52 000 eurót meghaladó, de legfeljebb 260 000 euro értékű eljárások esetében, 1214 euro a 260 000 eurót meghaladó, de legfeljebb 520 000 euro értékű eljárások esetében, 1686 euró az 520 000 eurót meghaladó értékű eljárások esetében).

Az eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásáért fizetendő illeték a fellebbezési eljárások esetében 50%-kal emelkedik, a Semmítőszék előtt indított eljárások esetében pedig a kétszeresére nő.

Ha a fellebbezést – a csatlakozó fellebbezést is ideértve – teljes egészében elutasítják vagy elfogadhatatlannak nyilvánítják, illetve az nem vehető figyelembe, a fellebbező fél a bíró határozata alapján kiegészítő illetékként köteles még egyszer megfizetni a fellebbezésért fizetendő illetéket, függetlenül attól, hogy önálló vagy csatlakozó fellebbezésről van-e szó.

Az ingatlanokkal kapcsolatos végrehajtási eljárások esetében 278 euró illetéket kell fizetni. Egyéb végrehajtási eljárások esetében ez az összeg a felére csökken. A 2500 eurónál kisebb értékű ingatlanokra vonatkozó végrehajtási eljárások esetében 43 euró illetéket kell fizetni. A végrehajtási cselekmények megtámadására irányuló eljárások esetében 168 euró illetéket kell fizetni.

A Semmítőszék előtti eljárások esetében az általános illetéken felül a bírósági határozatok fix bejegyzési díjának megfelelő összeget is meg kell fizetni.

A különleges eljárások esetében egyéb összegeket kell megfizetni.

A hivatal kérésére kiadott értesítések: A 115/2002. sz. elnöki rendelet 30. cikke:

30. cikk (A magánszemélyek által az adóhatóság részére a polgári eljárásokban kifizetett, mindenre kiterjedő előlegek): 1. Az a fél, aki elsőként jelentkezik, aki az eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtja, vagy aki a lefoglalásra irányuló végrehajtási eljárásokban a lefoglalt árúk kiadását vagy értékesítését kéri, köteles megfizetni egy 27 euró összegű általános díjat a hivatal képviselőjének a kérésére elküldött értesítésekkel kapcsolatos díjak, utazási költségek és postaköltség fedezésére, kivéve az 1958. április 2-i 319. sz. törvény megfelelő cikkében (és annak későbbi módosításaiban) meghatározott eljárásokat.

Értesítési díjak: a 115/2002. sz. elnöki rendelet 32. és azt követő cikkei:

32. cikk (A felek kérelmére kiadott értesítések) 1. A felek kötelesek megtéríteni a bírósági végrehajtók díjait és utazási költségeit, illetve a kért iratok megküldésének a költségeit; a foglalkoztatással, a társadalombiztosítással és a segélyekkel kapcsolatos kötelező jogvitákkal összefüggő eljárásokban ezeket a díjakat az adóhatóságnak kell megfizetnie.

33. cikk (A költségmentességre jogosult fél kérelmére történő iratkézbizetéssel és végrehajtási cselekményekkel kapcsolatos utazás) 1. Ha az állami költségmentességben részesülő fél által kért értesítéseket és végrehajtási cselekményeket egyéb, fizetésre irányuló cselekményekkel egyidejűleg végzik el, a bírósági végrehajtók utazási költségeit és díjait vagy a postaköltségeket össze kell vonni ezen egyéb cselekmények költségeivel.

2. Ha a címzettek különböző településeken vagy egymástól több mint 500 méterre találhatók, a díjakat és az utazási vagy a postaköltségeket tartozásként könyvelik el.

3. Ha a bírósági végrehajtók nem fizetésre irányuló cselekményekkel egyidejűleg végzik el az érintett cselekményeket, az utazási vagy a postaköltségeket az adóhatóság viseli, és a díjakat tartozásként könyvelik el.

4. Ha a bírósági végrehajtónak a különböző településeken vagy az egymástól 500 méternél távolabbi helyszíneken teljesített intézkedések miatt több utazási költsége merül fel, az adóhatóság csak a legmagasabb költséget fizeti ki, a többit pedig a díjakkal együtt tartozásként könyvelik el.

34. cikk (A díjak összege) 1. Az alábbi egyszeri illetékeket kell megfizetni:

1. a legfeljebb két címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 2,58 euró;
2. a 3-6 címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 7,75 euró;
3. a hatnál több címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 12,39 euró.

35. cikk (Az utazási költségek)

Az utazási költségek az alábbiak szerint alakulnak: a) 6 kilométerig: 1,65 euro; b) 12 kilométerig: 3,00 euró, c) 18 kilométerig: 4,14 euró, d) 18 kilométer felett az összeg 0,88 euróval nő minden további 6 kilométer vagy 3 kilométernél hosszabb útszakasz után, a c) pontban említett mértékig.

36. cikk (Sürgősségi pótdíjak)

Sürgős intézkedések esetében a díjak és az utazási költségek 50%-kal emelkednek, kivéve a végrehajtási jelentéseknek a végrehajtási bíróság hivatalában történő benyújtását. Ha egyszerre több utazásra kerül sor, a sürgősségi pótdíjat csak egyszer kell megfizetni, méghozzá a legmagasabb összeget vagy díjat igénylő cselekmény tekintetében megállapított összegben. Az ugyanazon vagy a következő napon végrehajtandó intézkedések minősülnek sürgősnek. Ugyanarra a napra csak olyan iratokra vonatkozóan nyújtható be kérelem – a dátum feltüntetésével –, amelyek esetében erről a törvény kifejezetten rendelkezik, illetve abban az esetben, ha a felek ezt kívánják.

A másolatok és igazolások díja: a másolatokért jelenleg – a 115/2002. sz. elnöki rendelet 40. cikkének (1) bekezdésében említett rendelet kiadásáig – az eljárási költségekről szóló egységes szerkezetbe foglalt, fent említett törvény 266. és azt követő cikkeiben, valamint az e cikkekben említett táblázatokban meghatározott díjakat kell megfizetni.

Nem szabad elfelejteni, hogy a módosításokat követően a 2010. február 22-i 24. sz. törvénnyé átalakított 2009. december 29-i 193. sz. törvényerejű rendelet 4. cikkének (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a papíralapú másolatok – köztük a hiteles másolatok – kibocsátásához a 115/2002. sz. elnöki rendelethez mellékelt 6. és 7. táblázatban, valamint a fent említett egységes szerkezetbe foglalt törvény 267. és 268. cikkében meghatározott összegeket 50%-kal meg kell növelni.

A másolatokra vonatkozó díjakat háromévente kiigazítják a fogyasztói árindex Olasz Nemzeti Statisztikai Intézet (ISTAT) által meghatározott változásának függvényében, a 115/2002. sz. elnöki rendelet 274. cikkében meghatározottak szerint.

A másolatok és igazolások díja: ezeket jelenleg az Igazságügyi Minisztérium egyik rendelete szabályozza (amely 2015. június 30-án lépett hatályba).

Fix költségek a büntetőeljárásban

A peres felek fix költségei a büntetőeljárásban

Az eljárási költségekre vonatkozó rendelkezéseket a következő jogszabályok tartalmazzák: a 2002. május 30-i 115. sz. köztársasági elnöki rendeletben említett, az eljárási költségekre vonatkozó törvényi és rendeleti rendelkezésekről szóló, egységes szerkezetbe foglalt törvény – amelyet legutóbb [a 2015. június 27-i 83. sz. törvényerejű rendelet](#) módosított, amelyet módosításokat követően [a 2015. augusztus 6-i 132. sz. törvénnyé, a 2015. szeptember 24-i 156. sz. törvényerejű rendelet](#)t és [a 2015. december 28-i 208. sz. törvénnyé](#) alakítottak át –, valamint az ügyvédi hivatásról szóló új [247/2012. sz. törvény](#), amelyet módosított [az 55/2014. sz. miniszteri rendelet](#) (amely a 140/2012. sz. miniszteri rendeletet váltotta fel), amely a 2012. december 31-i 247. sz. törvény 13. cikkének (6) bekezdése értelmében meghatározza az ügyvédi munkadíjak elszámolására vonatkozó szempontokat, és amely 2014. április 3-án lépett hatályba.

E miniszteri rendelet 12. cikke szerint a díj az elvégzett tevékenység jellemzőitől, sürgősségétől és értékétől, az eljárás jelentőségétől, jellegétől és összetettségétől, a vádak súlyosságától és számától, a tárgyalási jog- és ténykérdések számától és összetettségétől, az ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos vitáktól, az eljáró igazságügyi hatóságtól, az ügy vagyoni jelentőségétől, a megvizsgálendő dokumentumok számától, a feladatok folyamatos jellegétől – többek között az ügyvéd elsődleges munkahelyéről teljesített utazások gyakoriságától –, valamint az ügy kimenetelétől függően változik, a polgári jogi következményeket és az ügyfél pénzügyi helyzetét is figyelembe véve. Ezenkívül a tárgyalások számát és a kapcsolódó tevékenységek elvégzéséhez szükséges időt is tekintetbe kell venni. A bíróság figyelembe veszi a táblázatokban szereplő átlagos értékeket, amelyek az általános szempontok alkalmazását követően általában legfeljebb 80%-kal növelhetők, illetve 50%-kal csökkenthetők. Ha az ügyvéd több, az eljárásban azonos pozíciót betöltő személynek nyújt segítséget, az egyösszegű díj általában minden egyes további személy után 20%-kal növelhető legfeljebb 10%-ig, az első 10 fő után pedig minden további személy után 5%-kal növelhető, legfeljebb 20 főig. Ha – az azonos jogi helyzet érintése nélkül – az ügyvéd szolgáltatása a különböző vádlottakkal és a jogvitákkal kapcsolatban nem foglalja magában eltérő tényállások vagy jogi helyzetek vizsgálatát, az egy személynek történő segítségnyújtásért fizetendő összeget általában 30%-kal csökkentik.

A díjat az eljárás szakaszai alapján kell megfizetni.

Példák az eljárás különböző szakaszaira: a) vizsgálati szakasz, a nyomozást is beleértve: az iratok vizsgálata és tanulmányozása, helyszíni szemlék, az iratok kezdeti felkutatása, egyeztetések az ügyféllel, a kollégákkal vagy a tanácsadókkal, valamint írásbeli vagy szóbeli jelentések és vélemények, amelyek célja az adott tevékenység véglegesítése, és amelyekre a bevezető szakasz előtt kerül sor; b) a tárgyalás bevezető szakasza: bevezető intézkedések, mint például a bizonyítékok, jogi panaszok, beadványok, kérelmek, nyilatkozatok, ellentmondások, követelések, fellebbezések, írásbeli védekezések, valamint a terhelt idézése és bevonása az eljárásba; c) előkészítő vagy tárgyalási szakasz: olyan kérelmek, üzenetek, személyes megjelenések vagy szolgáltatások, amelyek a bizonyítékok megszerzéséhez és összegyűjtéséhez szükséges cselekményekkel, nyomozási vagy jogi vizsgálati tevékenységekkel kapcsolatosak – akár nyilvános, akár zárt tárgyaláson kerül rájuk sor –, ideértve a listákat, az idézéseket és a kapcsolódó szolgáltatásokat, valamint a tanácsadóknak, a tanúknak és a gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak az adott vagy valamely kapcsolódó bűncselekmény miatt történő meghallgatását; d) döntéshozatali szakasz: szóbeli vagy írásbeli védekezés, válaszbeadványok, valamint részvétel az eljárás többi résztvevőjének a záróbeszédein, akár nyilvános, akár zárt tárgyaláson kerül rájuk sor.

A fent említett 147/2022. sz. miniszteri rendelet módosította a büntetőeljárás költségeit.

A büntetőeljárás költségeit az állam viseli, kivéve a magánfelek által kérelmezett cselekményekkel és az ítélet közzétételével kapcsolatos költségeket.

Függetlenül az érintett fél fogva tartásától vagy bebörtönzésétől, illetve attól, hogy korlátozták-e a személyes szabadságát, a rászoruló és az intézményben megfelelő magatartást tanúsító fél tekintetében ki kell fizetni az eljárási költségeket és az intézményben történő elhelyezés költségeit, feltéve, hogy erre vonatkozó kérelmet nyújtottak be.

Ha a büntetőeljárás keretében polgári jogi igényt érvényesítenek, a 115/2002. sz. elnöki rendelet 12. cikkét kell alkalmazni; ilyenkor nem kell megfizetni az eljárás megindítására irányuló kérelemhez kapcsolódó általános illetéket, ha mindössze a terheltre vonatkozó általános határozat meghozatalát kéri. Azonban ha kártérítés iránti kérelmet nyújtanak be – akkor is, ha az ideiglenes jellegű –, a kérelem jóváhagyása esetén a kifizetett összeg és a 13. cikkben említett besorolás alapján kell megfizetni az illetéket.

Az egyszeri illetéket az iratok kiküldéséért kell megfizetni. Az alábbi egyszeri illetékeket kell megfizetni:

1. a legfeljebb két címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 2,58 euró;
2. a 3–6 címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 7,75 euró;
3. a hatnál több címzettnek kézbesítendő iratok esetében: 12,39 euró.

A külföldön élő tanúk jogosultak az utazási költségeik oda-vissza útra vonatkozó megtérítésére, egy másodosztályú vasúti jegy vagy egy turistaosztályú repülőjegy árának megfelelő összegben, amennyiben azt az igazságügyi hatóságok jóváhagyják.

Az elővigyázatossági okokból bűnügyi lefoglalás alá vont árukat őrző személy részére díjat kell fizetni az adott

árak megőrzéséért és visszatartásáért, ha az adott személy nem az áruk tulajdonosa vagy jogosultja.

A tanúknak és a kísérőiknek kifizetendő utazási költségeket és egyéb összegeket, az egyes cselekményeknek az eljárás helyszínén kívül történő elvégzésével kapcsolatos utazási költségeket és egyéb összegeket, valamint a bírósági dolgozókat megillető összegeket az érintett személyek által az illetékes hatósághoz benyújtott kérelem alapján fizetik ki.

Az eljárási költségek nem terjednek ki a következőkre: a) a fogvatartottak temetése; b) a fogvatartottak átszállítása; c) a közúton vagy közterületen elhunyt személyek szállítása, őrzése és eltemetése; d) az eljáráshoz szükséges eljárási iratok és tárgyak szállítása.

A jogi képviselők által nyújtandó tájékoztatás

A felek jogai és kötelezettségei

Az olasz polgári törvénykönyv 1218. cikkében említett általános gondossági kötelezettség teljesítése körében az ügyvéd köteles folyamatosan tájékoztatni az ügyfelét a védekezés előrehaladásáról.

A szakmákról szóló 147/2012. sz. törvény rögzíti a kötelezettségeket, és rendelkezik az ügyvédek számára előírt szakmai magatartásról (3. cikk), a szakmai titoktartási kötelezettségről (4. cikk), a biztosítási költségekről (12. cikk), a feladatok delegálásának (13. cikk) és teljesítésének a módjairól (14. cikk), az összeférhetlenségi okokról (18. cikk) és a kapcsolódó kivételekről (19. cikk).

Költségek

Hol lehet tájékozódni az olaszországi költségekről?

A jogszabályok szövegén kívül – amelyek közzétételre kerülnek az Olasz Köztársaság Hivatalos Közlönyének a weboldalán – a bírósági hivatalok és az ügyvédi kamarák weboldalán is elérhetők az ezzel kapcsolatos információk.

Milyen nyelveken érhető el tájékoztatás az Olaszországban alkalmazott költségekről?

A tájékoztatás általában olasz nyelven történik. Egyes oldalak angol nyelvű információkat is tartalmaznak.

Hol található információ a közvetítésről (mediációról)?

Olaszországban a közvetítést a 2010. március 4-i 28. sz. törvényerejű rendelet szabályozza, amelyet a [2011. augusztus 13-i 138. sz. törvényerejű rendelet](#), majd a [2013. június 21-i 69. sz. törvényerejű rendelet](#) (a [2013. augusztus 9-i 98. sz. átalakítási törvény](#)) módosított. Az olasz Igazságügyi Minisztérium weboldalán (<http://www.giustizia.it/>, [Kezdőlap](#) [Itinerari a tema](#) (Tematikus oldalak), » [Riforma della giustizia](#) (igazságügyi reform)) kívül a bírósági hivatalok weboldalai is szabadon elérhető tájékoztatást nyújtanak a szóban forgó témakörökről. Más szakmai weboldalak is rendelkezésre állnak, ezek azonban csak térítés ellenében érhetőek el.

Hozzáadottérték-adó

Polgári ügyekben nyilvántartásba vételi díjat kell fizetni azon igazságügyi iratok után, amelyek – részben vagy egészben – felhasználásra kerülnek az előzetesen végrehajtható intézkedésekről szóló határozatok, a választottbírói testületek által végrehajthatóan nyilvánított rendelkezésekről szóló határozatok és a külföldi ítéleteket az országban jogerőssé nyilvánító határozatok meghozatalához (az 1986. április 26-i 131. sz. elnöki rendelet 37. cikke).

Költségmentesség

Mit jelent a költségmentesség?

A büntetőeljárásban költségmentesség jár a kevésbé tehetősek polgároknak, a gyanúsítottaknak, a vádlottaknak, az elítélteknek, a sértetteknek, a polgári jogi igényt érvényesíteni kívánó károsultaknak, a polgári jogi igény

alperesének és a pénzbüntetés megfizetéséért polgári jogi felelősséggel tartozó félnek. Ezenkívül költségmentességet biztosítanak a polgári, a közigazgatási, a számviteli és az adóügyi eljárásokban, valamint a nemperes eljárásokban is a hátrányos helyzetű polgárok védelme érdekében, ha az általuk felhozott indokok nem nyilvánvalóan megalapozatlanok.

Ha megadták a költségmentességet, az az eljárás valamennyi szintjére és szakaszára, valamint az összes kapcsolódó és járulékos eljárásra kiterjed, függetlenül attól, hogy azok milyen módon kapcsolódnak egymáshoz.

Ki kérelmezheti?

Jelenleg azoknak a személyeknek jár költségmentesség, akiknek a személyi jövedelemadó szempontjából figyelembe vett adóköteles jövedelme a legutóbbi adóbevallásuk alapján nem halad meg egy meghatározott összeget, amely jelenleg 11 528,41 euro (a 2015. május 7-i miniszteri rendeletben meghatározott összeg, amelyet a Hivatalos Lap 2015. augusztus 12-i 186. számában tettek közzé, és amelyet a 115/2002. sz. elnöki rendelet 77. cikke értelmében két évente aktualizálni kell); ha az érintett fél az élettársával vagy más családtagjaival él együtt, a jövedelem megállapításához össze kell adni a család valamennyi tagja – köztük a kérelmező – által az adott időszakban megszerzett összes jövedelmet.

A jövedelemhatárok megállapításakor azt a jövedelmet is figyelembe kell venni, amely a jogszabályok szerint mentesül a magánszemélyek jövedelemadója (*Imposta sul reddito delle persone fisiche* - IRPEF) alól, vagy amely forrásadó, illetve helyettesítő adó hatálya alá tartozik.

A személyes jövedelmet akkor veszik figyelembe, ha személyiségi jogokkal kapcsolatos eljárás vagy olyan eljárás tárgyát képezi, amelyben a kérelmező érdekei ellentétesek a háztartás más tagjainak érdekeivel.

Ha valakit a jogszabályokban meghatározott súlyos bűncselekmények miatt jogerősen elítéltek, úgy tekintendő, hogy a jövedelme meghaladja az előírt határokat. A szexuális erőszak áldozatai – ideértve a kiskorúak ellen elkövetett bűncselekményeket is – az általános jövedelemhatároktól függetlenül szintén részesülhetnek költségmentességben.

További információk

A költségmentesség államtól való kérelmezésére vonatkozó feltételek

Az érintett fél az eljárás bármely szakaszában és szintjén kérelmezheti a költségmentességet. A kérelmet papíralapon, bélyegilleték nélkül kell elkészíteni, és ahhoz, hogy elfogadható legyen, a következőket kell tartalmaznia:

1. a költségmentesség iránti kérelem, valamint az eljárás tárgyát képező eljárás megnevezése, ha már folyamatban van;
2. az érintett félre és háztartásának tagjaira vonatkozó általános információk, valamint a vonatkozó adószámok;
3. az érintett fél öntanúsítása arról, hogy megfelel a jövedelemre való jogosultság feltételeinek, ideértve a teljes figyelembe vehető jövedelem kiszámítását;
4. arra vonatkozó kötelezettségvállalás, hogy az eljárás lezárásáig a jövedelemhatárokkal kapcsolatos, az előző évben bekövetkezett jelentős változásokat a kérelem benyújtásától vagy a változásról szóló korábbi értesítéstől számított egy éves időszak lejártát követő 30 napon belül bejelentik.

A külföldön megszerzett jövedelem tekintetében a nem uniós országok állampolgárai a kérelemmel együtt kötelesek benyújtani az illetékes konzuli hatóságok által kiállított igazolást, amely tanúsítja, hogy a kérelemben szereplő információk megfelelnek a valóságnak.

A bíróság vagy azon ügyvédi kamara felhívására, amely a költségmentesség tárgyában előzetesen döntést hozhat, az érintett felek kötelesek benyújtani azokat a dokumentumokat, amelyek tanúsítják, hogy a kérelemben szereplő információk megfelelnek a valóságnak; ennek hiányában a kérelem elfogadhatatlannak minősül.

A költségmentességben részesülő személy a kirendelhető ügyvédek listájáról kiválaszthat egy ügyvédet, aki szerepel annak az ügyvédi kamarának a nyilvántartásában, amely azon fellebbviteli bíróság körzetében működik, amelyben az ügy érdemi tárgyalására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság vagy az a

bíróság található, amely előtt az eljárás folyamatban van.

Az ügyvéd munkadíját és költségeit az igazságügyi hatóság fizeti ki fizetési megbízás útján, a szakmai díjszabásnak megfelelően, és a kifizetett összeg semmilyen esetben sem haladhatja meg a törvényben meghatározott átlagos értékeket, figyelembe véve a szakmai feladat jellegét, az alkalmazott intézkedések joghatását és a képviselt személy eljárási helyzetét is.

A kifizetésekre az eljárás egyes szakaszainak és szintjeinek a lezárásakor kerül sor, de legkésőbb akkor, amikor az eljáró igazságügyi hatóság megszünteti a megbízást; a Semmítőszék esetében az a bíróság teljesíti a kifizetést, amely az ügyet a Semmítőszék elé terjesztette, vagy amely a jogerős ítéletet meghozta. Ezenkívül az illetékes bíróság is intézkedhet az eljárás korábbi szakaszaira vagy szintjeire vonatkozó díjak megfizetése érdekében, amennyiben a költségmentességet biztosító végzés meghozatalára e szakaszok vagy szintek után került sor.

A bíróság az érintett ügyet – vagyis az eljárás adott szintjét – lezáró ítélet kihirdetésével egyidejűleg bocsátja ki a fizetési megbízást.

Az ügyvéd, a helyettes bíró és a szakértő kizárólag olyan célból számíthat fel és fogadhat el díjat, illetve költségtérítést az ügyféltől, amely szerepel az egységes szerkezetbe foglalt törvény szóban forgó részében. Minden ezzel ellentétes megállapodás érvénytelen. E tilalom megsértése súlyos szakmai fegyelmi vétségnek minősül.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a büntetőeljárások esetében a 115/2002. sz. elnöki rendelet 90. és azt követő cikkei szabályozzák a költségmentességet, a polgári, közigazgatási, számviteli és adóügyi eljárások esetében pedig az egységes szerkezetbe foglalt törvény 119. és azt követő cikkei.

Milyen esetekben viseli a pervesztes fél az eljárás költségeit?

A polgári perrendtartás 91–98. cikke rendelkezik a költségek polgári ügyekben történő viseléséről.

A bíróság az eljárást lezáró ítéletében kötelezi a pervesztes felet, hogy térítse meg a másik fél eljárási és védekezéssel kapcsolatos költségeit.

Ha a bíróság a kérelemnek olyan mértékben ad helyt, amely nem haladja meg a bíróság által az eljárás során javasolt egyezségben foglalt mértéket, a javaslatot alapos ok nélkül elutasító félnek meg kell fizetnie azokat az eljárási költségeket, amelyek a javaslat megtétele után merültek fel, kivéve, ha teljesülnek a költségek megtérítésének a feltételei (például egyik fél sem járt sikerrel az ügyben, az adott ügy teljes mértékben újszerű, vagy megváltozott a vonatkozó ítélkezési gyakorlat).

Az előző cikkben említett ítélet kihirdetésekor a bíróság úgy határozhat, hogy nem kell megtéríteni a pernyertes fél költségeit, ha azokat túlzott mértékűnek vagy feleslegesnek találja; ehelyett a bíróság pernyerteségtől függetlenül kötelezheti a felet azon költségek megtérítésére – az egyszeri költségeket is ideértve –, amelyeket a másik félnek a feddhetetlenségre és a tisztességre vonatkozó kötelezettség megsértésével okozott.

Ha az eljárásban egyik fél sem jár sikerrel, vagy olyan esetekben, amikor az adott probléma először kerül a bíróságok elé, illetve ha az ügy lényeges kérdéseivel kapcsolatban megváltozott az ítélkezési gyakorlat, a bíróság részben vagy egészben megtérítheti a felek költségeit.

Ha a felek egyezséget kötöttek, úgy kell tekinteni, hogy a költségek beszámításra kerültek, kivéve, ha maguk a felek a békéltetésről készült jegyzőkönyvben ettől eltérően állapodtak meg.

Ha a pervesztes fél rosszhiszeműen vagy súlyosan gondatlanul járt el vagy érvelt a bírósági eljárás során, a bíróság hivatalból vagy a másik fél kérelmére a pervesztes felet a költségek mellett kártérítés megfizetésére is kötelezi, amelynek összegét az ítéletben pontosan meghatározza. Ha a bíróság megállapítja, hogy a biztosítási intézkedés meghozatalára, az eljárást megindító irat benyújtására, a bírósági jelzalogjog felvételére vagy a végrehajtási eljárás megindítására, illetve lefolytatására megalapozatlanul került sor, a károsult fél kérelmére kártérítésre kötelezi a kellő gondosság nélkül eljáró felperest vagy hitelezőt.

A bíróság a költségekről szóló határozat meghozatalakor – hivatalból is – kötelezheti a pervesztes felet, hogy

fizessen ki a másik félnek egy méltányosan (*ex aequo et bono*) meghatározott összeget.

A szakértők, a tolmácsok és a fordítók költségei

A bíróság által megbízott személyek részére munkadíjat, utazási ellátmányt és napdíjat kell fizetni, valamint meg kell téríteni az utazási költségeiket és a munkájuk során felmerült egyéb költségeket is. Ezek a díjak fix, változó és időalapú díjak lehetnek.

A fix, a változó és az időalapú díjak mértékét az Igazságügyi Minisztérium által a Gazdasági és Pénzügyminisztériummal egyetértésben kiadott rendelettel (a 2002. május 30-i miniszteri rendelettel) jóváhagyott táblázatok állapítják meg.

A táblázatokban nem szereplő szolgáltatások esetében a díjak a ráfordított idővel arányosan, valamint a kiszállási díjak alapján kerülnek meghatározásra. A szóban forgó személyek részvételének időtartama két óra. Az első ilyen időtartamért 14,68 euro, ezt követően pedig minden további időtartamért 8,15 euro jár.

A részvétel díja a kétszeresére növelhető, ha legfeljebb ötnapos határidőt állapítanak meg az adott tevékenység elvégzésére; a díj legfeljebb 50%-kal növelhető abban az esetben, ha a határidő nem haladja meg a 15 napot.

Last update: 23/06/2025

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.